

Л.О. Чернишова, канд. екон. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

А.В. Лабунець, студ. (*ХДУХТ, Харків*)

ВПЛИВ БЛОКЧЕЙН-ТЕХНОЛОГІЙ НА РОЗВИТОК ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ

Сучасні зміни моделі розвитку фінансових послуг і сервісів та управління ними призводять до кардинальної зміни ландшафту глобальної економіки. Світ перебуває на порозі революції впровадження та використання децентралізованих процесів, що й ініціює розвиток системи блокчейн.

Всесвітній економічний форум трактує систему блокчейн як технологічний протокол, який дозволяє безпосередній обмін даними між різними сторонами всередині мережі без посередників. Розподілена база даних містить список замовлених записів, які називаються блоками. Кожен блок пов'язаний з попереднім блоком і має відмітку про час здійснення операції. Після того, як користувачі системи входять у транзакцію, кожного разу здійснюється запис з унікальною відміткою про час і буде постійно висвічуватися при кожній наступній транзакції. Окремі блоки не можуть бути видалені та завжди є видимими для всіх, хто має доступ до системи. Дані, збережені в блочному ланцюжку, вважаються криптографічно безпечними. З огляду на це, технологія блокчейн може стати ініціатором радикальних змін у широкому спектрі можливостей, бізнес-моделей та операційних процесів, таких як розрахунок платежів, облік і використання карт клієнтів і лояльності.

На сьогодні виділяють декілька сфер застосування технології блокчейн. Перш за все, це – фінансова та банківська сфера, для якої розробляється більшість додатків блокчейн. Блокчейн-технології здатні розширити можливості міжбанківських розрахунків, розрахунків між юридичними та фізичними особами, страхування.

Експерти Європейського банку Santander оцінили потенційну економію від впровадження блокчейн-технології у 15–20 млрд дол. за рік. Можливості блокчейн і криптовалюти вивчають і тестують багато центральних банків, і хоча ця технологія може стати серйозною загрозою для фінансової сфери, проте за допомогою неї також можна отримати максимальну кількість вигоди.

Мікроплатежі – це один із найбільш перспективних напрямів використання блокчейн. Платежі в розмірі декількох центів є надто важкими для користувачів Інтернету. На сьогодні розроблення відповідних пропозицій на основі блокчейн робить такі платежі

можливими й практичними. Це дозволить ефективно монетизувати соціальні мережі, а також зробить їх альтернативним способом оплати за невелику роботу, таку, як, наприклад, заповнення анкет чи позаштатна редакція для різних клієнтів. Аналітики фінансових ринків також вважають, що мікроплатежі можуть бути дуже прибутковим і перспективним проектом у світі бізнесу.

Серед всього різноманіття нових термінів та понять, пов'язаних з використанням блокчейн-технологій, можна впевнено виділити й смарт контракти, які ще називають, виходячи з буквального перекладу, розумні контракти (smart contracts).

Смарт контракти – це угоди, написані в коді, які автоматично виконують запрограмовані функції у відповідь на певні умови, що виконуються сторонами угоди. Ідею смарт-контрактів вперше озвучено в 1996 р. американським ученим і криптографом Ніком Сабо, як комп'ютерний протокол, який на основі математичних алгоритмів, переведених в комп'ютерний код, самостійно проводить операції з повним контролем над їхнім виконанням. Найпростіший приклад смарт контракту, який наглядно показує його дію, є торговий автомат. Коли вкладаються кошти в автомат і обирається товар, автомат запускає видачу цього продукту. Якщо вкладено недостатньо коштів, продукт не буде виданий, а його перенесення до вихідного віконця перерветься. Це найбільш розповсюджена спрощена схема, що лежить в основі ідеї смарт контрактів.

Пропонується використання смарт контрактів в широкому колі відносин: страхування, корпоративне придбання майна, автоматичне здійснення платежу при доставці товарів чи послуг. Вони також особливо рекомендуються для обміну акцій, облігацій та опціонів, а також для мікрофінансових послуг.

Сьогодні також використовуються засоби, за допомогою яких створений алгоритм нового процесу, запущений в систему автоматичного кодування, перекодує його в програму. Ці системи написані на основі засобів штучного інтелекту, вони генерують об'єктний код, який визначає керуючий алгоритм. Якщо застосувати системи автоматичного кодування в фінансовому секторі світової економіки, то можна створювати унікальні програми, які повністю будуть підходити та обслуговувати певні типи міжнародної діяльності, міжнародні операції.

Отже, блокчейн-технології можуть стати рушійною силою у фінансовій системі світу, докорінно змінивши спосіб розрахунку між фізичними та юридичними особами, ставши універсальним розрахунковим способом у всьому світі.